

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 3, 52-55**Μετάφραση**

<52> Ακούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐν νομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.

<53> Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου.

<54> Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον·

<55> Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

<52> Μόλις άκουσε αυτά ο Θηραμένης, πήδησε πάνω στην εστία και είπε: «Εγώ, είπε, άνδρες, σας ικετεύω σε ότι πιο δίκαιο υπάρχει, να μην έχει δικαίωμα ο Κριτίας να διαγράψει ούτε εμένα ούτε όποιον από εσάς θέλει, αλλά σύμφωνα με τον νόμο τον οποίο αυτοί έγραψαν σχετικά με αυτούς που περιλαμβάνονται στον κατάλογο, και εγώ και εσείς να κρινόμαστε.

<53> Και αυτό βέβαια, είπε, μα τους θεούς δεν το αγνωώ, ότι σε τίποτα δεν θα με βοηθήσει αυτός εδώ ο βωμός, αλλά θέλω και αυτό να αποδείξω, ότι αυτοί δεν είναι μόνο προς στους ανθρώπους πάρα πολύ άδικοι αλλά και προς τους θεούς πολύ ασεβείς. Απορώ, όμως με σας, άνδρες καλοί και έντιμοι, αν δεν βοηθήσετε τον εαυτό σας , αν και γνωρίζετε ότι το δικό μου όνομα δεν διαγράφεται καθόλου πιο εύκολα από το όνομα καθενός από σας».

<54> Μετά από αυτό ο κήρυκας των Τριάκοντα κάλεσε τους Έντεκα να συλλάβουν τον Θηραμένη· εκείνοι αφού μπήκαν μέσα μαζί με τους υπηρέτες, των οποίων ήταν αρχηγός ο Σάτυρος που ήταν θρασύτατος και αναιδέστατος, είπε ο Κριτίας: «Σας παραδίδουμε, είπε, τούτον εδώ τον Θηραμένη καταδικασμένο σύμφωνα με τον νόμο·

<55> Εσείς αφού τον συλλάβετε και τον οδηγήσετε [οι ένδεκα] όπου πρέπει να εκτελέσετε τα περαιτέρω».

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 52 – 55 περιγράφεται:

1. Ο λόγος του Θηραμένη

Ο λόγος του Θηραμένη

Ο Θηραμένης, όταν κατάλαβε ότι κινδύνευε η ζωή του, αναπήδησε ως ικέτης στο βωμό της βουλής, πάνω στον οποίο ορκίζονταν οι βουλευτές ότι θα εκδικάσουν τις υποθέσεις με κριτήριο το δίκαιο και την ηθική. (Άκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν).

Ο Θηραμένης απευθυνόμενος στους βουλευτές / δικαστές διατύπωσε μια παράκληση: να μην παραχωρήσουν στον Κριτία το δικαίωμα να διαγράψει από τον κατάλογο των τρισχιλίων όποιον ήθελε, αλλά να δικάζεται ο καθένας σύμφωνα με τους νόμους που οι ίδιοι οι τριάκοντα συνέταξαν και αφορούσαν τους τρισχιλίους (Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι). Ωστόσο, είχε επίγνωση ότι η καταφυγή του στο βωμό δεν αποτελούσε ασπίδα προστασίας (Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός), καθώς ήξερε καλά πόσο αδίστακτος ήταν ο Κριτίας. Ἦθελε να αποδείξει σε όλους ότι οι τριάκοντα ήταν ιδιαίτερα άδικοι και ασεβείς απέναντι σε ανθρώπους και θεούς(ὅτι οὔτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι).

Ταυτόχρονα εξέφρασε την έκπληξή του προς τους βουλευτές, καθώς τους έβλεπε απαθείς και ασυγκίνητους. Τους προειδοποιούσε λοιπόν, ότι αυτή η καταπάτηση του νόμου και του ασύλου δεν είχε όρια ούτε έκανε εξαιρέσεις, αλλά ότι τους ανέμενε και αυτούς η ίδια τύχη, αν δεν αντισταθούν στις αυθαιρεσίες των τυράννων.(Ἵμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου).

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Να κλίνετε τα παρακάτω ουσιαστικά και στους δυο αριθμούς και δίπλα από το καθένα να αναφέρετε την κλίση στην οποία ανήκουν: άνθρωπους, άνδρες, κήρυξ.

2. Να αντικαταστήσετε χρονικά τις παρακάτω μετοχές στο γένος που ήδη βρίσκονται: Ακούσας, γινώσκοντες.

3. Έκέλευσε, πράττετε: Να γίνει χρονική αντικατάσταση.

4. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τις παρακάτω μετοχές: είσελθόντες, άπαγαγόντες και μετά να κάνετε εγκλιτική αντικατάσταση στο β' και γ' ενικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου.